

prof. dr hab. Małgorzata Fuszara
Instytut Stosowanych Nauk Społecznych, Uniwersytet Warszawski

Temat lekcji:

Dbalność o urodę czy dyscyplinowanie ciała?

Naomi Wolf w wydanej w 1990 roku w Stanach Zjednoczonych książce *Mit urody* stawia szereg ważnych pytań dotyczących roli, jaką wygląd ciała – a więc też i samo ciało – odgrywa w kształtowaniu tożsamości kobiet. Biorąc za punkt wyjścia wstęp do polskiego wydania autorstwa dr Kingi Dunin, zastanówmy się nad tym, jak kultura określa naszą cielesność.

Tekst: Kinga Dunin, „Nie dać się zamknąć w żelaznej dziewicy”, wstęp do: Naomi Wolf, *Mit urody*, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2014.

Oto przykładowe pytania i zagadnienia:

1. W jaki sposób zmieniasz swoje ciało (upiększasz, kontrolujesz wagę - chudniejesz lub tyjesz, starasz się je zmienić). Jak myślisz – dlaczego to robisz, a nie pozostawiasz go takim, jakie jest?
2. Badania pokazują, że bardzo wiele osób, przede wszystkim kobiet, jest niezadowolonych ze swojego wyglądu – coś by chciały w nim zmienić. Jak myślisz, dlaczego tak jest? I dlaczego jest to częstsze wśród kobiet? Czy takie myślenie może powodować np. niższą samoocenę, a tym samym kształtować obraz samej/samego siebie?
3. Czy sądzisz, że powinny istnieć jakieś granice ingerencji w ciało – np. możemy się malować, farbować włosy, ale nie robić operacji plastycznych, czy też nie powinno być takich granic?
4. W pracy Naomi Wolf, ale też w wielu innych pracach, stawiana jest teza, że poprzez narzucanie „kanonu piękna” danej epoki skłania się kobiety do dyscyplinowania ciała – a więc do myślenia, że „powinny coś ze swoim ciałem zrobić”, zmienić je tak, żeby zbliżało się do tego kanonu, często poprzez niewygodne, bolesne, a nawet szkodliwe zabiegi. Czy zgadzasz się z taką tezą?
5. Autorka pracy twierdzi też, że koncentracja na wyglądzie jest zabiegiem z dziedziny „dziel i rządź” – kobiety, które są skłonne do współpracy i współdziałania (choćby dlatego, że mają pewne wspólne/podobne doświadczenia), zachęcane są do tego, by porównywały się z innymi kobietami i oceniały się jako od nich lepsze/gorsze, rywalizowały i współzawodniczyły, zwłaszcza gdy popkultura przekonuje je, że powinny rywalizować o podziw otoczenia/ mężczyzn. Co o tym sądzisz?
6. Czy współcześni mężczyźni także są skłaniani do dyscyplinowania ciała? Czym różni się to w przypadku kobiet i mężczyzn? Jak sądzisz – dlaczego „idealne ciało” kobiety i mężczyzny tak bardzo się różnią (np. szczupła i smukła vs. wysoki i muskularny). Czy jest to tylko kwestia estetyki, czy wiąże się z głębszymi różnicami (hierarchią) między kobietami a mężczyznami?